

וכתב הרישב"א במסכת ר"ה (יז, א) וז"ל: והא דמשמע דחסידי אומות העולם נידונין לחיי עולם ויש להם חלק לעולם הבא וכדאמר בעלמא, היינו במקיימין שבע מצוות בני נח, אבל אלו הנוצרים והישמעאלים בכלל מינים הם, וכמו שפירש רש"י: המינים, תלמידי יש"ו הנוצרי.



והגאון ר' משה שטרנבוך שליט"א כתב: ומ"מ נראה פשוט שגם היום שאין גר תושב, אלו שמאמינים בה' ומסרו עצמם להציל מבני ישראל בצרתם, בזה הם חסידי אומות העולם, ונראה פשוט שלהם חלק לעולם הבא עם חסידי אומות העולם וכמו שנתבאר, עכ"ל.

אמנם ממרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א ומרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א שמענו, שגם גוי שהציל חיי יהודים, וסיכן את נפשו לשם כך, אולם לא עשה זאת 'מפני שצוה בהן

הקב"ה בתורה, והודיענו על ידי משה רבינו שבני נח מקודם נצטוו בהן', [וזה שייד לענין שפיכות דמים שהוזהרו עליה], אלא 'עשאן מפני הכרע הדעת', אינו בכלל חסידי אומות העולם שנאמר עליהם שיש להם חלק לעולם הבא, אלא בכלל חכמיהם בלבד, שעליהם לא נאמר כן. ומכל מקום בודאי שהקב"ה לא יקפח שכרו על כך.

ואם עשה מצוה זו של הצלת חיי ישראל בגדר הזה שכתב הרמב"ם - לקיים מצות הקב"ה כפי שנכתבה בתורה, ומכל מקום עבר על מצוות אחרות מז' מצוות בני נח, בזה שמענו ממרן הגראי"ל שטיינמן שליט"א שאין לו חלק לעולם הבא, דמה שכתב הרמב"ם שחסיד אומות העולם יש לו חלק לעולם הבא, הוא דוקא אם קיים את כל הז' מצוות באופן זה שכתב הרמב"ם.²⁸ וממרן הגר"ח קנייבסקי שליט"א שמענו שלדעתו עדיין הדבר צריך



הבא כישראל, ואע"פ שאינן משמרין את השבתות והמועדות, שהרי לא נצטוו עליהן. אבל אם עשו שבע מצוות ואמרו, מפי פלוני שמענו, או מדעת עצמן, שכך הדעת מכרעת, או ששיתפו שם ע"ז, אם עשו כל התורה כולה, אין לוקחין שכרן אלא בעולם הזה. עכ"ל.

28. וחשבנו לומר בסברת מרן רה"י שליט"א, דכענין שאומרים בעם ישראל שאפילו אחד מקיים כל התורה כולה, ורק דבר אחד לא מקבל על עצמו, הרי הוא מומר לכל התורה כולה, (עיין רבינו יונה שע"ת שער א, ו), והרי הוא מיורדי גיהנם. ק"ו כשמדובר על אוה"ע שאם יקיים רק מצוה אחת, והשאר יזניח או ימרוד בהם, בודאי שלא יהיה לו חלק לעוה"ב, גם בזה של חסידי אוה"ע, ועיין. והוסיף מרן הגראי"ל שליט"א, שעלינו לדעת שגם מי שקיים את כל הז' מצוות בני נח באופן שכתב הרמב"ם, ויש לו חלק לעוה"ב, מכל מקום אין זה כלל מסוג העוה"ב העתיד להיות לישראל, אלא מסוג אחר לגמרי בלא ערך כלל. ואמר בחיור, שאם ננסה לחפש בעולם האמת את חסידי אומות העולם, אפילו מניין לא נמצא... עכת"ד. ובאמת חשבנו שלכאורה משמע כדבריו בגמרא ב"ק (לח, א): א"ר אבהו אמר קרא (חבקוק

שיקול, דיתכן לומר שמצוה גדולה זו של העבירות שעבר על ז' מצוות שנצטוו, ואולי הצלת נפשות מישראל, תעמוד לו כנגד כן יהיה לו חלק לעולם הבא, ולא הכריע בדבר.

פרק ג הלכה ו

ואלו הן שאין להן חלק לעולם הבא אלא נכרתים ואובדין ונידונין על גודל רשעם והטאתם לעולם ולעולמי עולמים: המינים, והאפיקורוסין, והכופרים בתורה, והכופרים בתחיית המתים, ובביאת הגואל, והמשומדים, ומחטיאי הרבים, והפורשין מדרכי צבור, והעושה עבירות ביד רמה בפרהסיא כיהויקים, והמוסרים, ומטילי אימה על הצבור שלא לשם שמים, ושופכי דמים, ובעלי לשון הרע,²⁹ והמושך ערלתו.

ולכאורה צ"ב בלשון הרמב"ם דהול"ל: נידונין ונכרתין ואובדין, שהרי תחילה דנים אותם ואח"כ הם מקבלים את עונשם.

ומצאנו בשער הגמול להרמב"ן, בענין עונש הכרת, שביאר דברי הרמב"ם הללו, שהדין הוא העונש שהנשמה נענשת לעולמי עולמים, וכוונת הרמב"ם לומר שאין הנפש הנכרתת חדלה מלהתקיים לגמרי, שאם כן אין

ובני הרב חיים שליט"א, רצה לתרץ ע"פ דברי הרמב"ן בפרשת אחרי מות (ויקרא יח, כט - עיי"ש), שאדם שעובר עבירה שיש בה כרת ר"ל, באותה שעה הוא כורת את עצמו מארץ חיי העוה"ב. ולאחר מותו דנים אותו, האם לקיים ולחתום על עונש הכרת, ובשעה



ג, ו): "עַמֵּד וַיִּמְדֹּד אֶרֶץ רָאָה וַיִּתֵּר גּוֹיִם", ראה שבע מצות שקיבלו עליהם בני נח, כיון שלא קיימו, עמד והתיר ממונן לישראל, ע"כ. הרי שכבר בזמן מתן תורה, ראה הקב"ה שאין האומות מקיימים שבע מצוות שנצטוו כראוי.

29. בגמרא תענית (ח, א) אמרו: אמר ריש לקיש, מאי דכתיב "אם ישך הנחש בלוא לחש ואין יתרון לבעל הלשון", לעתיד לבוא מתקבצות ובאות כל החיות אצל הנחש ואומרים לו, ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל, אתה מה הנאה יש לך? אמר להם, "ואין יתרון לבעל הלשון"! הנה לשון הכתוב והגמרא מדוקדק בזה, שדוקא בבעל הלשון דברו כאן, ולא בכל מספר לשון הרע. וכן מבואר בשערי תשובה (שער ג אות קעד) ובדברי מהרש"א בחידושי אגדות לסוטה (מב, א), שהביאו דרשה זו של הגמרא בתענית, לענין ד' כתות הנזכרים בסוטה שם שאינם רואים פני שכינה ר"ל, שאחת מהן היא כת מספרי לשון הרע, עיי"ש.